

Obsah

Obsah	5
1 Lesy v biotě planety	11
1.1 Primární produkce ekosystémů.....	11
1.1.1 Hrubá primární produkce.....	11
1.1.2 Čistá primární produkce.....	12
1.2 Les a světlostní poměry.....	12
1.3 Les a tepelné záření.....	13
1.4 Význam funkce lesa jako úložiště uhlíku a jeho návaznost na aktuální problém globálních klimatických změn.....	13
2 Význam lesů pro rozvoj lidské společnosti	16
2.1 Význam dřevní produkce.....	17
3 Vývoj lesů v Evropě	18
3.1 Prvotní sukcese.....	18
3.2 Vývoj lesa v období 4 000 let př. Kr. až do konce 11. stol.	18
3.3 Vývoj lesa v období od 12. do 18. století.....	18
3.4 Vývoj lesa v období od 18. století do dneška.....	20
4 Přístupy k lesům	22
4.1 Strategické koncepce společnosti.....	22
4.2 Ekonomické přístupy.....	27
5 Bioprodukční funkce lesů	28
5.1 Faktory ovlivňující produkci.....	28
5.1.1 Abiotické faktory ovlivňující produkci.....	28
5.1.2 Složení atmosféry jako produkční faktor.....	29
5.1.3 Světlo jako produkční faktor.....	29
5.1.4 Teplota jako produkční faktor.....	31
5.1.5 Voda jako produkční faktor.....	32

5.1.6	Půda jako produkční faktor	33
5.2	Ekosystémové a hospodářské využití biomasy	34
5.2.1	Biomasa – základní charakteristika	34
5.2.2	Druhy biomasy.....	35
5.2.3	Lesní biomasa	36
6	Ekologicko-stabilizační funkce lesů v krajinném prostředí	38
6.1	Ekologická stabilita přírodních i antropogenních systémů.....	38
6.1.1	Les přírodní a přírodě blízký	38
6.1.2	Vývojový cyklus přirozených lesů	39
6.1.3	Velký cyklus lesa	39
6.1.4	Malý cyklus lesa	41
6.1.5	Významný krajinný prvek	42
6.2	Lesy zvláště chráněných území ve vztahu k využívání krajiny	43
6.2.1	Lesy v národních parcích	44
6.2.2	Lesy chráněných krajinných oblastí.....	46
6.2.3	Lesy evropsky významných lokalit soustavy NATURA 2000.....	51
6.2.4	Zásady péče o lesy maloplošných zvláště chráněných území	52
7	Edafická – půdotvorná a půdoochranná funkce lesů	54
7.1	Základní složky půdy	54
7.1.1	Minerální složka půdního prostředí	54
7.1.2	Organický podíl v půdě	55
7.1.3	Neživá organická hmota	56
7.2	Změny způsobu hospodaření v lesích, zaměřené na omezení negativních vlivů půdní acidifikace	59
7.3	Potřeba změn v hospodaření s lesem určovaná měnícími se podmínkami vnějšího prostředí	60
7.3.1	Protierozní funkční potenciál lesů.....	60
7.3.2	Půdoochranný funkční potenciál lesů	62

7.4	Vazby lesa a zemědělské půdy, antropogenní degradace půd	63
7.4.1	Opatření proti větrné erozi	63
7.5	Místo lesů v krajinných a lesnických rekultivacích a revitalizacích	65
7.5.1	Vegetační úpravy a břehové porosty v blízkosti vodních ploch.....	65
8	Hydrická a vodohospodářská funkce lesů	70
8.1	Vodní režim lesů a krajiny.....	70
8.1.1	Intercepce – výpar z povrchu vegetace	70
8.1.2	Evaporace.....	70
8.1.3	Transpirace.....	71
8.1.4	Evapotranspirace.....	72
8.1.5	Intercepce vertikálních srážek v lesních porostech	72
8.2	Vyrovnání odtoku vody z povodí	73
8.2.1	Odtok vody	73
8.2.2	Retence a infiltrace vody v lesní půdě	74
8.2.3	Vliv lesa na vyrovnání odtoku z povodí.....	74
8.3	Akumulační účinky lesů	75
8.3.1	Vliv lesa na horizontální srážky	75
8.3.2	Vliv lesa na výpar.....	75
8.3.3	Vliv lesa na kvalitu vody	76
8.3.4	Meliorace	77
9	Rekreační a zdravotně-hygienická funkce lesů	78
9.1	Lesy jako rekreační prostředí, rekreační potenciál a účinky	78
9.1.1	Zvyšování rekreační funkce a účinnosti lesních porostů.....	83
9.2	Optimalizace rekreační funkce lesů.....	84
9.2.1	Lesnická rekreační opatření v závislosti na rekreační významnosti území84	
9.2.2	Způsoby zvyšování rekreačního efektu lesů	85
9.3	Vazby na krajinné prostředí a lidská sídla	87

9.3.1	Zákaz některých činností v lesích.....	87
9.4	Vliv lesa na mikroklimatické poměry	88
9.5	Zdravotní aspekty lesního prostředí, fyziologické a psychické. Terapeutické účinky	90
10	Lesy v České republice	92
10.1	Přehledy, údaje, kategorizace, diferenciacce	92
10.2	Správní a majetkové poměry	96
11	Mezinárodní lesnická politika	97
11.1	Specifika mezinárodní lesnické politiky	97
11.2	Mezinárodní lesnické a ekologické dohody	100
12	Lesnická politika a strategie EU	103
12.1	Lesnická strategie a politika Evropské unie	103
12.2	Strategie v oblasti lesního hospodářství	105
12.3	Akční plán EU pro lesnictví.....	106
13	Instituce a organizace EU související s lesnictvím	107
13.1	Lesnické instituce	107
13.1.1	Stálý lesnický výbor.....	107
13.1.2	Společné výzkumné centrum Evropské komise	107
13.1.3	Evropská asociace státních lesů (EUSTAFOR).....	108
13.1.4	Evropská agentura pro životní prostředí.....	109
13.2	Organizace v soukromém sektoru	110
13.2.1	Konfederace evropských vlastníků lesa (CEPF)	110
14	Organizační vazba lesnictví a regionálního rozvoje v ČR	111
14.1	Vazby státní správy a samosprávy	111
14.2	Certifikace trvale udržitelného hospodaření v lesích	111
14.2.1	PEFC	112
14.2.2	FSC	112

14.3	Národní lesnický program II.....	113
15	Lesy světa	115
15.1	Údaje o stavu lesů ve světě dle FAO.....	115
15.2	Změny rozlohy lesů: rozdíl v různých částech světa.....	118
15.3	Lesy ve výhledu.....	119
15.4	Promotional Forest Complexes (ukázkové lesní celky)	120
16	Literatura	124
16.1	Použitá literatura	124
16.2	Doporučená literatura ke studiu – internetové zdroje	126